LIETUVIU S-OOS BRAZILINOJ ORGANAS
LEIDZIA LIET. S-GA BRAZ.

Redakcijos ir Administracijos adresas:
„LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 474,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusm 6 milreisai.
Užsienin metams 20 milr. pusm. 10 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
Redaktorius St. Vancevičius.
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz.

10-ti MET. | SÃO PAULO, 1938 m. Vasario - Fevereiro mėn. 5 d. | NR. 6 (474)

Už nauja Konstitucija, Lietuvos gerove, drausme, autoriteta, Vilnių ir vilniečius.

LIETUVOS VADU GRIEŽTI IR TEISINGI ŽODŽIAI.

Lietuvių Tautininkų Sąjungos apylinkių atstovų susirinkime, kuris įvyko Kaune sausio mėn. 5 d., apsilankė Respublikos Prezidentas Ant. Smetona, min. pirm. J. Tūbelis ir užs. reik. min. Lozoraitis, kurie trumpai, bet aiškiai pasisakė visais Lietuvai aktualiais klausimais.

Respublikos Prezidentas savo kalboje pareiškė, kad tautiškoji Lietuva negali pritarti NEI KRAŠTUNIAM DEMOKRATIZMUI, NEI KRAŠTUNIAM NACIONALIZMUI. Lietuva kuria svei ką tautiškos valstybės santvarką, kuri gali sudaryti palankias sąlygas tiek visai tautai, tiek atskiriems Lietuvos piliečiams. Jo Ekscelencija pasmerkė s i a u r ą j į tautiškumą, kuris dabar vyrauja kai kuriose tautose ir yra nukreiptas prieš mažesnes tautas. Griežtai pasmerkė lenkų vykdomas prieš Vilniaus krašto lietuvius retorsijas pavadindamas barbariškumo priemonėmis.

Ministeris Pirmininkas pabrėžė, kad Lietuvos uždavinys buvo ir bus prisidėti prie pasaulinės taikos išlaikymo. Vyriausybė rūpinas sudaryti sąlygas tinkamam ir pilnam krašto turtų ir jėgų išnaudojimui savo tautos ir valstybės labui.

Valstybė ypatingai vertina darbą, nes darbas yra ne tik piliečio, bet ir pačios valstybės egzistencijos pagrindas. Dėl to naujoj Konstitucijoj kreipiamas atitinkamas dėmesys į darbą, Tautos ūkį, piliečių sveikatą ir socialinę apsauga, auklėjimą, švietimą ir tikybas. Respublikos Prezidentui suteikiama tiek galios, kad jis galėtų derinti Seimo ir Vyriausybės darbą.

Užs. reik. min. Lozoraitis padarė užsienio politikos apžvalgą. Taikingoji Lietuva, pasiremiant savo geo grafine padėtimi, kuria Baltijos S-gą. Lietuva daug prisidėjo prie SSSR įsto jimo į Tautų Sąjunga. Ūkiški santykiai su Maskva yra pastovūs ir abiem pusėms naudingi. Glaudūs prekybos ir draugingumo ryšiai riša ir Anglija, Belgija, Čekoslovakija, Skandinavų ir Amerikos valstybėmis. Su Vokietija santykiai įeina taip pat maždaug į normales vėžes. Bet — j o k i ų santykių su Lenkija, kurio vis žiauresnių ir žiauresnių priemonių griebiasi prieš pavergto Vilniaus krašto gyventojus besistengiančius išlikti lietuviais su savo tėvų kalba, tautiniais lietuvių papročiais, bažnyčiomis ir mokyklomis.

Tragiška lietuvių padėtis Lenkų Okupuotoje Lietuvoje randa skaudų atgarsį mūsų visuomonėje ir kelia tik pasipiktinimą, bet Lietuvoje su lenkais mes elgiamės kaip su mūsų krašto piliečiais, o ne kaip su įkaitais — pareiškė p. ministeris darydamas pastabą, kad Lenkijos noras „paspausti" Kauną visaip engiant jos valdomus mūsų tautiečius tik dar labiau gilina tarp Lenkijos ir Lietuvos per Vilniaus pagrobimą atsivėrusią bedugnę.

Lietuvos ūkio padėtis gerėja, di dėja užsienio prekyba ir valstybės tarptautinė padėtis tiek politiniu, tiek ir ekonominiu atžvilgiu vis stiprėja. Tobulėja Klaipėdos uostas ir miestas sparčiai auga, o tai reiškia, kad turi geras gyvenimo sąlygas...

Gen. Vl. Nagevičius sveikina...

Per konsulą p. Povilą Gaučį gen. Nagevičius atsiuntė savo ir Ponios sveikinimus Vysk. M. Valančiaus mok. vedėjui, tėvų komitetui ir visiems lietuviams, kurie remia mūsų tautinės kultūros židinius ir savo vaikus stengiasi auklėti l i e t u v i š k o s e mokyklose. Didysis Lietuvos nepriklausomybės kovų Veteranas džiaugiasi, kad po jo apsilankymo Brazilijos lietuvių mokyklų padėtis žymiai pagerėjo, o Vysk. M. Valančiaus mokykla, kurios vadovybė nuolat drebėjo, kad namų savininkai nepaprašytų išsikraustyti, dabar jau laisvai gali tvarkytis nuosavose patalpose. Gen. Nagevičius įstojo į DULR, kad galėtų dar sekmingiau dirbti savo tautiečių išeivių gerovei ir padėti jiems palaikyti glaudžius ryšius su savo Tėvyne — Lietuva.

Už malonius sveikinimus ir p. Generolo pastangas, kurių pasekmėje mes jau drąsiai rūpinamės ir apie mokyklai pilnai tinkamų rūmų statybą, p. Generolui su Ponia mes tariame nuoširdžiausią AČIŪ. Mes tikimės, kad ši mokykla savo veikimu nuolat džiugins Lietuvos laisvės kovų Veteraną!

Vysk. M. Valančiaus m.
Vedėjas ir Tėvų
Komitetas.

Ir vėl skandina laivus.

Pernai Vidužemio jūroj nežinomi povandeniniai laivai buvo pradėję užpuldinėti ir skandyti prekybos laivus. Aišku, buvo norima išprovokuoti naujas Europos karas. Pagaliau didžiosios valstybės susitarė. Prekinius laivus ėmėsi lydėti ir saugoti karo laivai. Bet šiomis dienomis vėl nuskandintas vienas anglų laivas. Aštuoni Anglų karo laivai ir lėktuvai ieško piratų. Anglijoj dėl «Endymion» laivo paskandinimo kilo didžiausias įtužimas, koks po D. Karo kada nors yra buvęs. Jeigu britų karo laivai ar lėktuvai sučiups laivą kaltininką, aišku, vietoje jį sudaužys į šipulius, bet tuo tarpu iš Barcelonos skelbia, kad „Endymion" greičiausia užšokęs ant minos, kurių dabar pilni Ispanijos jūrų pakraščiai.

Jau isteigtas Lietuvos Konsulatas Rio de Janeiro.

Š. m. sausio mėn. 1 d. Lietuvos Respublikos Prezidentas paskyrė p. E. L. Mobergą Lietuvos Garbės Konsulu Rio de Janeiro mieste.

PONAS E. L. MOBERGAS,
Lietuvos Garbės Konsulas Rio de Janeiro.

Ponas E. L. Mobergas gimė Švedijos sostinėje Stockholme 1899 m. gruodžio mėn. 4 d. Aukštesnįjį ir aukštuosius komercijos mokslus baigė savo tėvynėje, o vėliau studijavo dar Anglijoj ir Prancūzijoj. Laisvai kalba švediškai, angliškai, prancūziškai, vokiškai ir portugališkai, o dabar turės progos išmokti ir lietuviškai. Rio de Janeiro mieste jis yra didelės Suomių popieriaus bendrovės direktorium. Yra didelis Lietuvos bičiulis ir Baltijos Bičiulių D-jos narys.

Rio de Janeiro lietuviams p. E. L. Mobergas jau pažįstamas savo pa tarimais ir visokeriopa parama įvairiais atvejais. Dabar ir Rio de Janeiro Lietuvių Namų ir savos mokyklos klausimas greičiau įgaus rim tesnę formą.

Stoppani lėktuvą ištiko katastrofa.

Garsaus italų lakūno rekordisto, kuris šiomis ir Brazilijoj demonstravo Italijos laimėjimus ore, lėktuvas begrįžtant į Europą sugedo. Lakūnas pasuko atgal į Braziliją, bet įvyko sprogimas ir lėktuvas liepsnodamas nukrito į Atlantą. Patsai Stoppani, kuris su gelbėjimosi juosta iššoko į jūrą, rastas gyvas. Netoli jo rastas tik radio — telegrafisto Jario lavonas. Kitų trijų šios kelionės dalyvių likimas dar nežinomas, bet ma noma, kad ir jie žuvo. Į nelaimės vietą atplaukę laivai ir atskridę lėktuvai ieško žuvusiųjų.

Valdžios krizis Vokietijoj.

Nesenai atsistatydino vokiečių ekonomijos min. dr. Schacht, kuris liko tik Vokietijos Banko Valdytoju, o dabar ateina žinių, kad atsistatyna ir Krašto aps. min. gen. von Blomberg. Trumpai sakant tarp Vokietijos vadų yra daug neaiškių kivirčų. Dabar Berlyne sklinda visokių gandų o užsienių spauda jau spėja, kad ir Vokietijoj kilsią suiručių, kurios išsauksiančios visuotiną Hitlerio valdžios krizį. Šį kartą per vieną naktį jo agentai savo priešų jau bebei špiausią, o prasidėsią kaltinimai ir žudynės, kaip SSSR.

LIETUVOJE

BADAUJANČIOS KURAPKOS IEŠKO MAISTO PO GYVENAMŲJŲ TROBŲ LANGAIS.

Pilviškių valsč. Dėl šių metų žiaurios žiemos laukiniai paukščiai ir gyvulėliai verčiami maisto ieškoti prie pat žmonių gyvenamųjų trobų ir pasidarė visai nebaugštūs, ypač kurapkos. Šiame kaime kasdien kurapkos ateina pasimaitinti po pačiais gyvenamųjų trobų langais, kurioms iš ūkininkų M. A. ir V. N. trobų išmetamos visokios nuobyros ir šapai, kuriuos išbadėję paukščiai noriai kapsto ir lesa.

PRIVISO DAUG VILKŲ.

Silovkos vienk. gyventojas Sadauskas dienos metu išleido arklį pasivolioti. Arklys iš to džiaugsmo nulėgo keliasdešimts metrų nuo trobų ir pradėjo voliotis, bet tuo tarpu iš krūmų iššoko vilkas ir puolė arklį, įkasdamas į kairį arklio šoną. Nežinia kuo būtų pasibaigę, jei laiku nebūtų pastebėjęs šeimininkas. Be to, šiemet ir daugiau kur Salako apylinkėje vilkai pasižymi savo drąsumu.

JAU NAUDOJASI ŽEMAIČIŲ PLENTU.

Gruodžio 22 d. buvo pradėtas susisiekimas naujai pastatyta Žemaičių plento Kauno Raseinių dalimi. Ta plento dalis yra 79,5 kilometrų ilgio. Nuo Raseinių iki Kryžkalnio 30 kilometrų plento pastatyta jau anksčiau.

Atidarius Žemaičių plentą iki Raseinių, jis jungs Kauną ties Kryžkalniu su Joniškio Pagėgių plentu. Taigi, šiemet Monte Carlo lenktynių dalyviai galės visą Lietuvą pervažiuoti plentu (Joniškis — Šiauliai — Kaunas — Kybartai).

KAIMO MOTERYS NEPAPRASTAI DOMISI HIGIENOS IR VAIKŲ AUKLĖJIMO PASKAITOMIS.

Žemės Ūkio Rūmų namų ūkio skyrius, pasikvietęs į talką gydytojus specialistus, pradėjo platų paskaitų ciklą iš sveikatos srities kaimo moterims. Gydytojai važinėja į kaimus bei miestelius, į turgus ir kitus didesnius susirinkimus ir visur skaito kaimo moterims paskaitas iš higienos ir vaikų auklėjimo srities. Šiomis paskaitomis kaimo moterys neįpaprastai domisi ir vienoje vietoje tokių paskaitų pasiklausyti susirenka nemažiau kaip 50—60 moterų.

Šios paskaitos įvyks visų apskričių miesteliuose ir didesniuose kaimuose. Keliose apskrityse paskaitos jau pasibaigė ir visur jos praėjo su didžiausiu pasisekimu. Pavyzdžiui, Vilkaviškio apskrityje paskaitų klausėsi daugiau kaip 2.000 kaimo moterų. Maždaug tiek pat moterų paskaitų išklausė ir kitose apskrityse. Kiekvienoje apskrityje kursams skiriama 30—40 valandų.

V. D. KARO MUZIEJUS GAVO ĮDOMIUS LIETUVIŠKŲ PABŪKLŲ BRĖŽINIUS.

Neseniai per buvusį Lietuvos ministerį Stokholme Savickį, dabar ministerį Latvijai, Vytauto Didžiojo Karo Muziejus gavo įdomius ir vertingus 16 amžiaus lietuvių patrankų brėžinius iš Stokholmo Kariuomenės Muziejaus. Gauti keturių pabūklų brėžiniai. Vienas pabūklas yra 3 metrų 90 centimetrų ilgio. Trys pabūklai papuošti mūsų Vyčiu ir Gediminо stulpais. Be to, kiekvieno pabūklo vamzdis papuoštas hydra. Šie pabūklai yra Žygimanto Augusto laikų, juose įgraviūruota jo pavardė, vardas ir metai: 1564, kitas pabūklas 1567 m. ir trečias 1674 m. 1674 metų pabūklo drūtgalyje išgraviūruotos įvairios figūros ir tekstas, kuriuo pažymima, kad tas pabūklas paimtas švedų Karolio dvyliktojo vadovautų mūšių metu, 1702 metais.

Spėjama, kad šie pabūklai, kurių Karo Muziejus gavo brėžinius, greičiausiai bus liedinti Vilniaus liejykloje, kuri Žygimanto Augusto laikais veikė.

KLERIKALŲ UŽGAIDOS.

Kai kurie kunigai dėl perdidelio susirūpinimo žemiškais turtais, nuo kurių tik kitus jie atkalbinėja, jau tapo žmonių nekenčiami lyg prie varta mokesčius išieškantieji žandarai. Vargingesnieji atsisako nuo daugelio bažnytinių patarnavimų. Vis didesni gyventojų sluoksniai reikalauja civilinės metrikacijos, kaip išsilaisvinimo iš klebonų „malonės"...

Kadanai Vyriausybė ruošiasi patenkinti gyventojų prašymus, tai tarp Lietuvos Vyriausybės ir klero vėl kilo nesusipratimų. „Lietuvos Aidas" su kunigų „XX amžium" smarkiai susikirto. Vyskupai tuo tarpu paskelbė laišką, kuriuo reikalauja, kad valstybės valdžia ne tik jiems nekliudytų, bet, anot „Mūsų Laikraščio", pašalintų viešasias kliūtis... Matyt klerikalai vėl užsimanė, kad ne po jų skvernu esančios organizacijos būtų uždarytos, o laisvoji spauda nuslopinta.

— Pradžios mokyklas Lietuvoje dabar lanko 269.950 mokinių, kuriuos moko 5.475 mokytojai. Miesteliuose ir kaimuose suaugusieji gausiai lanko vakarinius kursus, nes numatoma, kad nemokantiems nei skaityti nei rašyti ateityje bus labai apsunkintas bet kokio turto paveldėjimas, įsigijimas ir valdymas.

— Netoli Kovarsko, Ukmergės apskr., ūkininko A. Augulio karvė atvedė du gražius ir stiprius veršiukus. Tai reti dvynukai.

— Marijampolės apskr. Skardupių kaime statoma bažnyčia. Iš aplinkinių kaimų būsianti sudaryta ir nauja parapija.

— Tabako apdirbimo fabrikų atstovai iš Kauno vyksta į Maskvą galutinai susitarti ir užpirkti šiems metams daug tabako žaliavos iš Rusijos.

— Sausio mėn. pirmomis dienomis Kaune įvyko dideli lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų suvažiavimai. Tartasi apie vaikų mokymą ir atatinkamą auklėjimą, kuris deda pagrindus tautos ateičiai.

— Kad žiemos metu keleiviams nereiktų šalti, Lietuvoje gelžkelių stotyse statomi «Keleivių Namai». Juose įtaisomos ir skaityklos, kad keleiviai belaukdami traukinio galėtų visai kultūringai praleisti laiką.

— Lietuvoje kasmet būna daug gaisrų, kurie ypač kaimuose sunkiai užgesinami. Ž. Ū. Rūmai susirūpino, kad ir kaimuose būtų ugniagesių komandos. Pirmiausia ugniagesybos bus mokomi jauniejie ūkininkai per savo ratelius vadinamus JŪR.

— Sausio 6 d. Kaune įvyko prieš 20 metų Kaukaze gyvenusių lietuvių suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 120 vyrų ir moterų. Šiuo suvažiavimu jie nori atiduoti pagarbą savo Tėvynei, už kurios laisvę jie kovoja būdami net tolimam Kaukaze.

— Visoje Lietuvoje gili žiema, daug sniego ir šalčiai buvo pasiekę virš 20 laipsnių. Vietomis iššalo šuliniai ir gyventojai vandenį vežasi iš upių.

— Daug Vilniaus krašto vargšų kenčia šaltį ir badą, o lenkai tesirūpina lietuvių smaugimu. Nesenai Švenčionių storasta už vaikų mokymą lietuviškai pačių tėvų samdomą Melagėnų valsčiaus gyventoją Ant. Strecką nubaudė 100 auksinų.

— Apskaičiuojama, kad Šiaurės Amerikoje yra apie pusė milijono lietuvių, kurie dar nėra matę Lietuvos. Šiemet daug jų vyks aplankyti savo senąją tėvynę.

— Vien tik Čikagoje Amerikos lietuviai turi 25 chorus, o tuo tarpu Brazilijos lietuviai teturi tik «Vilties» «Ryto» ir parapijos chorą.

— Nuo sausio mėn. 1 d. įkurta ir pradėjo veikti Anglo — Lithuanian Shiping Company. Tos bendrovės keli laivai palaikys reguliarinį susisiekimą tarp Londono ir Klaipėdos.

— Sausio 10 d. Berlyno vokiečių laikraščiai rašydami apie Lietuvos prezidento A. Smetonos kalbą pasakytą tautininkų suvažiavime sausio 5 d. pažymi, kad įtakingiausias asmuo pasmerkė siaurą tautiškumą ir mažumų persekiojimą, kaip tai daro lenkai Vilniuje.

— Šiemet, kad nebūtų Lietuvoje nedarbo, kuris į didžiausią skurdą įstumia darbininkų šeimas, viešiesiems darbams paskirta 3.200.000 lt., o iš viso socialinės globos reikalams 10 milijonų lt.

— Klaipėdos Krašte šiemet veikia 40 privatiškų lietuviškų mokyklų, kuriose dirba virš 80 mokytojų.

M. B. Lepickis. Vertė L. Jakiūnaitė.

Amazonės sritis.

(Tąsa iš 4 nr.).

Tokia išdžiovinta maža galvutė yra visais geometriškais atžvilgiais sumažinta, kaip ir plaukai, antakiai ir blakstienos. Tiktai odos spalva pakitėja, pasidaro tamsi, beveik juoda. Šią paslaptį sužinoti yra labai sunku. Galvą gauti taip pat yra labai sunku, nes tų gyventojų, kurie laikosi šio papročio jau išnyko nuo ten esančių karų. Prekyba šiomis džiovintomis galvutėmis yra Perū valstybėje uždrausta, nes būdavo tokių atsitikimų, kad baltasis pasiūlydavo indėnui mainyti į kurį nors brangų jam daiktą tokią galvutę, jis užmušdavo pirmą savo kaimyną ir jo galvą atiduodavo baltajam. Daugelis Europos ir Amerikos muziejų dėjo ir deda pastangas turėti šį originalų ir retą objektą savo kolektyvui, tačiau pastangos eina veltui. Su dideliu džiaugsmu pažymime auką pono Vladimėro Ordos, kuris jį gavo dideliu vargu ir kaina atidavė jį dėl savo valstybinio muziejaus prie Varšuvos universiteto.

TARP PERŪ INDĖNŲ.

Po keturių ir pusės tūkstančio kilometrų kelio po Amazonę ir po tūkstančio po Rio Ucayalė vandenis, pagaliau atsiradau pačioj selvų širdyrytinėj Perū. Tos selvos tęsiasi ant tiek plačiai, kad norint jų plotą sužinoti, net galva apsisuka. Nieks ten kelio neskaito metrais arba kilometrais, tačiau dienomis, savaitėmis ir mėnesiais. Panašiai kaip astronomijoj.

Vidury selvų baltasis žmogus yra retas svečias arba plėšikas. Visišku šeimininku paliko čiabuvis — indėnas.

Jau netoli už Contamanos, paskutiniojoj vietoj prie Ucayali, galima užtikti Čanų ir Kunibų gyvenamosios vietos. Jie gyvena atvirose savo trobose, kurios iš visų keturių pusių yra be sienų, tik su stogu iš palmių lapų. Tai yra ramūs gyventojai, dirbą kukuruzų ir yukos laukus; taip pat moką dirbti indus, krepšius ir audimą. Jie gyvena netoliese nuo Kašybų, laukinių ir žmogėdrų indėnų, todėl nuolatiniai karai privertė juos išsimokyti ir ginklų gamybos. Jie vartoja juokingus kardus, padarytus iš medžio, kuriuos nemirtingasis de Foe mini savo knygoje «Robinzonas Cruzė». Taip pat turi ir lankus iš labai kieto medžio, vadinamo „pishuayo". Vartoja tuos ginklus lygiai taip sumaniai, kaip baltieji šautuvus. Karingumas, įgytas karuose su savo priešais, taip pat pasižymi šio indėno gyvenime. Ir, pavyzdžiui, jei indėnui, kas nors atėmė žmoną arba mylimąją, yra didelė negarbė jei žiauriai neatkeršys savo priešininkui Daro tai ypatingu būdu. Laukia patogaus momento ir paskui specialiu peiliu, kabojančiu ant virvutės po kaklu, perpiauna jam ant kaktos odą. Ant Čamų ir Kunibų galvų dažnai galima pamatyti didelių rimbų — keršto dėl moters žymių.

Kašybai yra dar laisvi ir neprikausomi, tuo tarpu Čamai ir Kunibai pilna laisvė jau negali džiaugtis. Šiandie jų žemėse gyvena baltieji žmonės, kurie iškirto ir apgyveno didelę dalį selvų ir vietinius gyventojus pripratino dirbti. Taip, tai teisybė, prie Ucayali krantų net iki šiandien viešpatauja vergija — baudžiava, kuriai priklauso didelis kiekis indėnų.

Matydamas tokį vaizdą prie Ucayali, nusprendžiau, kad jau visur raudonieji nulenkė galvas prieš baltuosius ir kad Perū jau nepamatysi nė vieno laisvo raudonodžio. Laimei aš klydau. Prie upės Tambo atsiradau vienam kurakjate Ompikirie ir Tasulinčo, dviejų narsių kurakų*), valdančių labai didelius plotus. Ant tų didžiulių uolų, ant kurių nė joks baltasis nėra žengęs žingsnio, gyvena keletas tūkstančių nepriklausomų indėnų. Baltiejie nedrįso prie jų prisiartinti, tačiau jie 1915 m. išdrįso išpiauti visus artimuosius nepakenčiamus „virakučus",**) ir neprisileido jų net iki 1920 metų. Jų vardas buvo tas pats Tasulinči, kurį per tą laiką (su por. A. Zarychtu ir dr. A. Freydu) prie Rio Tambo pažinau.

(B. d.)

*) Titulas, duodamas indėnų vadams. Kurakjatas — žemės, kurias valdo vadai.

**) Vardas, duodamas indėnų baltiesiems.

Dovanos „Lietuvio“ metiniams prenumeratoriams.

1938 metų metiniams «Lietuvio» prenumeratoriams skiriamos įvairios dovanos, kurios bus paskirstytos burtų keliu. Dovanų paskirstymas įvyks 1938 metų kovo 1 dieną. Iki tos dienos bus renkamos ir tvarkomos įvairios dovanos knygomis, visokiais vertingais daiktais, kitų laikraščių prenumeratomis ir t. t. Visi skaitytojai, norintieji dalyvauti dovanų paskirstyme privalo apsimokėti už laikraščio prenumertą iki vasario 1 dienos. Vėliau užsimokėjusieji 1938 m. dovanų paskirstyme nedalyvaus.

Iki gruodžio 15 dienos jau paskirtos šitokios dovanos:

1.	1 dovana 100$000	100$000
2.	2 dovanos po 30$000	60$000
3.	2 dovanos po 20$000	40$000
4.	Rašytojo M. Salčiaus „Svečiuose pas 40 Tautų“ 6 tom.	55$000
5.	Knyga „Pasaulio Lietuviai“	18$000
6.	3 „Išvien“ prenumeratos po 15$000	45$000
7.	viena „Dirvos“ prenumerata	15$000
8.	viena „Kario“ prenumerata	40$000
9.	viena „Jaunoji Karta“ prenumerata	35$000
10.	viena „Švyturio“ prenumerata	15$000
11.	4 Lietuvos Žemėlapiai po 10$000	40$000
12.	Albumas „Lietuva“	15$000
13.	10 knygučių rinkinys	10$000
14.	15 knygučių rinkinys	10$00$
15.	10 įvairių žurnalų rinkinys	5$000
16.	10 „ knygučių rinkinys	10$000
17.	20 „ „ „	10$000
18.	20 „ „ „	15$000
19.	20 „ „ „	15$000
20.	20 „ „ „	15$000
21.	20 „ „ „	15$000
Iš viso 30 atskirų dovanų už		583$000

Kitos dovanos bus paskelbtos vėliau.

Įvairios žinios.

— Iš J. A. V. atvyko lietuviai — pralotas Krušas ir kun. Paškauskas, kad praleisti savo atostogas Pietų Amerikos lietuvių kolonijose. Jų tikslas pasivažinėti po platųjį pasaulį ir susipažinti su lietuvių gyvenimu kituose kraštuose. Apie sausio mėn. 8 d. žada išvykti į Urugvajų, o iš ten į Argentiną, Čilę ir kitur.

— Japonai pamažu vis gilyn lenda į Kinija. Dabar iš Londono praneša, kad japonai ruošiasi susitaikinti su kinais. Kaip lenkai siūlydami lietuviams taiką siekė pagrobti visą Lietuvą, taip dabar daro ir japonai Kinijoj.

— Iš Ispanijos praneša, kad karo veiksmus ten vėl trukdo «blogi orai»... O Anglijos kariški laivai jos pakrantėse medžioja povandeninius «piratų» laivus.

— Gen. Franco skelbia, kad Ispanijoj bus grąžinta monarchija, tik ji būsianti labai skirtinga nuo seniau buvusios.

— Jundiahy parodoje dideliu siurprizu buvo lietuviška Biblija, kurią knygų platintojos visiems rodinėjo. Sakė, kad ji esanti atsiųsta iš Londono.

— Daug brazilų laikraščių labai gražiai atsiliepė apie «Lietuvių Dienos» programos išpildymą, o rodos lietuviškas «Aidas» tik numymė, mat... «Gordo e Magro» scėnoj nepasirodė!

Fabrica de Cigarros „SUDAN“

Sąrašas Nr. 39

Skiraima pirmai kinzenai--nuo 16 iki 31 sausio 1938 m.

MĖLYNIEJI KUPONAI SERIJA „D“

Nuo Nr.	18.001 iki	18.005	— 5 Geriausios sinvamos mašinos su 5 stal čiais, markės „ITALIA“
„	18.006 „	18.010	— 5 gražūs iš 61 vien. sudėti rinkiniai padavimui valgių į stalą
„	18.011 „	18.100	— 90 čekių po 20$000
„	18.101 „	18.200	— 100 Bonkučių geriausio odekolono
„	18.201 „	18.300	— 100 gražių vokiškų duonai piaustyti peil.
„	18.301 „	18.500	— 200 puikių vokiškų užd. mašinėlių
„	18.501 „	18.600	— 100 alėjiniais dažais tapytų paveikslų
„	18.601 „	18.800	— 200dežel. su 3 gab. muilo Rodger Cheramy
„	18.801 „	19.000	— 200 čekių po 10$000
„	19.001 „	19.010	— 100 gražių moteriškų vėduoklių
„	19.101 „	19.200	— 100 padėklų lėkštėms (po 5)
„	19.201 „	19.400	— 200 rink. japoniškų puodukų kavai po 6
„	19.401 „	19.500	— 100 gražių vokiškų porcigarų
„	19.501 „	19.550	— 50 puikių 7 št. rinkinių vandeniui
„	19.551 „	19.600	— 50 čekių po 30$000.
„	19.601 „	19.700	— 100 dėželių pudros moterims
„	19.701 „	19.800	— 100 geriausi elektriniai prosai PEB
„	19.801 „	19.850	— 50 japoniškų rinkinių arbatai iš 9 št.
„	19.851 „	19.900	— 50 čekių po 50$000
„	19.901 „	19.950	— 50 paauksuotų grandinėlių laikrodžiams
„	19.951 „	19.980	— 30 gražių metalinių dėželių pudrai
„	19.981 „	20.000	— 20 čekių po 100$000 (šimt. milreisų)

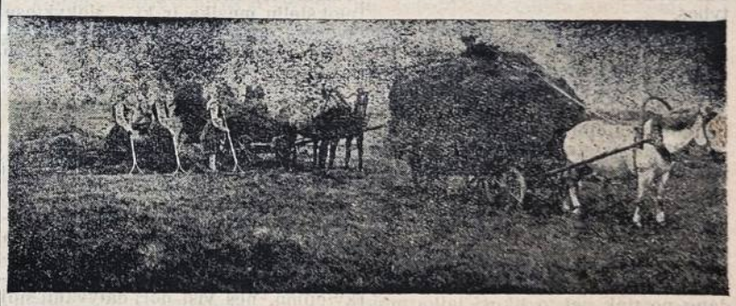
FULGOR

Cigarietės nesulyginamos rūšies. Vertingų ir gražių premijų paskirstymas rūkytojams.

Nekartojama jau skelbti sąrašai!!!

São Paulo 1938 m. vasario 1 d.

FABRICA DE CIGARROS SUDAN

Šieną bevežant.

Miškai, deimantai, auksas...

Rašo V. Merkevičius.

(tąsa iš 5 nr.)

Pašokę iš miego juodukai pakėlė tokį baimės siaubo perimtą trukšmą, kad išsigando ir onsa, kuri nieko nelaukdama šoko pro įlauztą stogą ir dingo miške, bet ir juodukai išbėgiojo ir daugiau nebegrįžo į tą baraką gyventi. Jie išsikėlė visai kitur darbo ieškoti.

VIENĄ KARTĄ PAKLYDAU MIŠKE...

Garimpose dirbdami mes dažnai eidavome medžioti. Vietiniai gyventojai, nors žvėrieną ir paukštieną mėgo nemažiau už mus, daugiausia pasitenkindavo upėje sugaunamoms žuvytėmis, netoliese randamais paukščių kiaušiniais, pagaunamais driežais, o nekartą mačiau juos valgant ir vabalus. Paima juodis ar guayanas skruzdėlę, nusuka galvą ir kramto sau lyg razinką... Bet eiti su mumis toliau į miško tankumynus atsisakydavo. Tiesa, jų ir ginklai menki. Geriausia medžioklinį šautuvą šiose garimpose turėjau aš. Todėl labai išsidrąsinau ir kartais nuklysdavau labai toli nuo garimpų ir mūsų barako. Nors kartais miško tankumynuose subraškėjus medžių šakoms būdavo ir labai nejauku, bet mes lietuviai visados stengėmės išlaikyti šaltą kraują... Dėl to mus visi gerbė, o ginčų ir kokių kivirčų metu tiesiog privengdavo, nors mes visai nemokėjome taikliai svaidyti peilių ir užmesti kilpos. Bet, aišku, savo trūkumų mes niekam nerodėm, tat kas galėjo tikėti, kad drąsūs baltieji šiuo atveju yra nepavojingi.

Vieną vakarą, kada aš visai be draugų išėjau parūpinti paukštienos, nusibasčiau labai toli ir, nors gėda, bet turiu prisipažinti, paklydau. Pro medžių viršūnes jau tryško paskutiniai saulės spinduliai, greit turėjo užviešpatauti nakties tamsa, kuri kupina neaprašomų pavojų. Nieko nelaukdamas įsirangiau į pasirinktą aukštesnį medį ir mano laimei toli po kairei pamačiau pro žalią miško dangą besiveržiančius dūmus. Aišku ten turi būti žmonių. Ir pagaliau te gul ten būtų ir patys velniai vistiek su jais nakvoti bus saugiau negu likti vienam ir dar be ugnies. Aš leidausi kiek tik galėdamas į tą pusę, kur pastebėjau dūmus. Pagaliau atsigavau, Radau dieną padarytus mano paties pėdsakus. Reiškia, aš grįžtu pas savuosius. Bet tuo tarpu taip sutemo, kad ir žemė po kojomis matės tik lyg per juoda šydą, o grįžti dar turėjau apie porą valandų kelio.

Vienam girioje baugu — sako patarlė. Bet aš buvau medžiotojas. Kiekvienas mano ausis pasiekęs garsas, kiekvienas krūmų ar medžių šakų šlamesys sukeldavo mano smalsumą patikrinti, ką aš pabaidžiau, bet kada pamanydavau, kad mane gal būt jau seka klastingoji onsa, kuri iš neįžiūrimos tamsos tuoj kris ant manęs, aš tvirtai suspausdavau šautuvą savo rankose, bet tuoj blykstelėdavo pikta mintis, kad šioje nakties tamsoje miško tankumyne su šautuvu aš bejėgis, tada neįučiomis pasičiupinėdavau kaklą, lyg norėdamas įsitikinti ar dar sveikas tebėra mano sprandas...

Privargęs atsisėdau ant išgriuvusio medžio. Augmenija snaudė, oras buvo tvankus, atrodė kad tuoj ims lyti. Aplink mane, lyg kibirkštėlės skraidė šviečiantieji vabaliukai. Staiga sutrioškėjo virš mano galvos medžio šakos, cypdamas pro mane spruko žvėrelis ir baisiausią trukšmą pakėlė mane, o gal mano priešą, pas tebėjęs beždžionių būrys. Šakos sujudėjo jau visai žemai, visai arti manęs. Aš prisiglaudžiau prie lūžtvos ir pažvelgiau į viršų. Tamsoje blizgėjo dvi žarijos. Aišku, onsa jau taikstėsi mane pulti. Aš atstačiau šautuvą ir paspaudžiau gaiduką. Blykstelėjo ugnies liežuvis ir staigus netikėtas trenksmas nuaidėjo per mišką. Medžiuose pakilo tikras pragariškas triukšmas, staugimas, cypimas ir šakų poškėjimas. Tai bėgo, kas kur išmanydamas, nepaprasto įvykio išgąsdinti miško gyventojai, o šale manęs per šakas kažin kas nudribo. Gal tai buvo sužeistas mano priešas, bet aš nei pribaigti jį, nei suteikti pagelbą visai nesirūpinau, o kleipiau kiek tik kojos įkabina dažnai tamsoje atsimušdamas ir kniubdamas ant medžių išvartų ir lūžtvų.

(b. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

LIETUVIAI DALYVAUJA VYNUOGIŲ ŠVENTĖJE JUNDIAHY.

Iš kairės 1) Lipa iš traukinio, 2) Sporto S-gos «Lithuania» vyrai rikiuojasi maršui 3) Mergaitės viltietės pasipuošusios tautiškais rūbais, kurių pasirodymas scėnoje labiausiai sujdomimo šventės dalyvius, 4) trūksta parapijos choro: jo nuotraukos dar negavome.

PRASIDĖJO NAUJI MOKSLO METAI.

Visose penkiose São Paulo lietuvių mokyklose šiemet pamokos prasidėjo vasario mėn. 1 d. Visur mokoma pagal ketverių metų pradžios mokyklos (Lietuvos ir Brazilijos) programą, bet D. L. K. Vytauto mokykloje jau atidaromas ir penktas skyrius. Penktame sk. bus sustiprintai dėstoma gamtos, matematikos, fizikos ir lituanistikos mokslų dalykai, be to, bus mokoma mašinraščio ir sąskaitybos.

Į visas mokyklas priimta apie 150 naujų mokinių, kurių 85 nuoš. jau čiagimiai lietuviukai, 10 nuoš. gimę dar Lietuvoje ir 5 nuoš. kitataučių. Nauji mokiniai dar priimami ir čia paduoti skaičiai dar gali pasikeisti.

Viso šiomis dienomis mūsų mokyklas lanko virš 500 mokinių.

TAUTIEČIAI, ŠVIESKIMĖS!

Mes dažniausia tedirbame po 8 — 10 val. per dieną, miegame maždaug po tiek pat, o likusį laiką praleidžiame, kaip kas išmanom. Daug mūsų jaunimo vekarais «namuruoja», kiti laiką leidžia butekinuose ir tik maža dalis lanko chorų ir sporto pratimus, skaito knygas ir laikraščius. Dar mažiau vakarais mokosi. Tokius beveik ant pirštų galima suskaityti. O mokytis yra kur. Jei susidaro grupė suaugusių, lietuvių mokyklos mielai steigia vakarinius kursus. Tokius kursus Vysk. M. Valančiaus m. lankiau ir aš. Kiek pramokęs, panorėjau aukštesnio mokslo. Dabar lankau ESCOLĄ PIRATININGĄ ant rua General Florés, Nr. 134. Moko vakarais. Čia paruošia į kitas aukštesnes ir specialines mokyklas. Mokesčiai nėra perbrangūs, darbininkams mokslas prieinamas tik reikia noro mokytis. Man labai liūdna, kad šioje mokykloje nesutinku daugiau lietuvių, su kuriais nors pertraukų metu galėčiau pasikalbėti savo gimtąja kalba. O kodėl taip yra?

Taigi, tautiečiai meskime «namu ravimus», butekinus ir kvailą tinginiavimą, o vakarais lankykime mokyklas, kursus, skaitykime knygas ir laikraščius, stokime į chorus ir lietuviškas organizacijas, vienu žodžiu — šviesk imės!

Al. V-nas.

Vasario 16-ji.

VASARIO 16 DIENĄ visose mūsų mokyklose įvyksta iškilmės, kurių programą išpildys mokyklų mokiniai, chorai ir lietuviškos organizacijos. Tuo reikalu Vysk. M. Valančiaus mokykloje penktadienio vakare įvyko visų Tautos švente suintere suotų lietuvių pasitarimas.

Vasario 16 d. vakare trys São Paulo radijo stotys duos po pusvalandį lietuviškos programos. Per radio kalbės konsulas p. Gaučys, dainuos garsūs lietuviai solistai p. p. Laurinaitis ir Ambrazevičius, deklamuos jauna talentinga lietuvaitė p-lė Vaičaitytė, bus duodama lietuviška plokštelių muzika ir kt. Mokyklose šventės programa prasidės 8 val. vakaro, o per radio greičiausia tarp 9—10 val. vak.

Smulkią šventės programą paskelbsime kitame num.

VISI Į LITHUANIEČIŲ GEGUŽINĘ!

Vasario 6 d. Villa Galvão parke įvyksta Sporto S-gos «Lithuania» Mokos sk. rengiama gegužinė — piknikas. Jau išplatinta keli šimtai pakvietimų, nes visi nori dalyvauti šioj nepaprastoj gegužinėj, kuri bus labai įdomi visokiomis rungtynėmis dėl pirmenybių įvairiose sporto šakose. Laimėtojams paskirta aukso, sidabro ir bronzos medaliai ir daug kitokių premijų. Be to, bus ir šokiai. Spor tiška programa prasidės 9 val., o šokiai 13 val.

Kurie dar neturite pakvietimų, kreipkitės į Sp. S-gos «Lithuania» narius.

«VERGIJOS GRIUVESIUOS».

Šią iš prieškarinio lietuvių gyvenimo dramą praeitą šeštadienį suvaidino «Ryto» artistai. Žmonių prisirinko veik pilna Lega Lombardo salė. Bet teko konstatuoti, kad «Ryto» vakarai lyg ir išsigema. Iš dramos vietomis padaroma nei šis nei tas. Bereikalingas skerečiojimas spiegimas ir nežinojimas, kur ir kada gestikuliuoti, vaidinimą vietomis padarė tiesiog įkyrų. O moterų rūbai buvo panašūs tai į čigonių, tai į Napoleono laikų prancūzių rūbus, bet nieku būdu ne į lietuvių kaimiečių marginius..

Visai pusėtinai vaidino K. Tijūnelytė ir J. Kazlauskas. Kur juodu susitiko, scėnos buvo daug geriau vykusios už kitas. Kadangi «Rytas» anksčiau kai kada vieną kitą veikalą visai gražiai pastatydavo, kai atrodo, kad dabar jo vakarai yra tikroj nepasiruošimo vergijoj. Būtų malonu, kad kitą kartą „Ryto" meno pajėgas galėtume išvysti ir tos „vergijos" griuvesiuos...

P. N-s.

Laiškai iš interioro.

....CRESCIUMA FAZ. aš jau neilgai gyvensiu. Bernauti kitiems ilgiau nebenoriu. Ir taip vargau ir be atvangos plūšėjau, kol susitaupiau keletą reisų. Aš jau užpirkau sklypą žemės Barão de Antonina valdiškoj kolonijoj. Kai tik fazendoje mano kontraktas pasibaigs, išvyksiu.

Šiuo metu mes kaupiame kavą, kurios nuėmimas prasidės tik gegužės mėn. Tarp kavos ruošiame dirvą antroms pupelėms sodinti. Pirmąsias, kurias sodinom spalių mėn., tik ką nuėmėm. Už pupelių maišą dabar pas mus moka po 18 — 20 milreisų. Dabar kaip tik parduodamos ir mūsų užaugintos kieulės. Už arobą gyvo svorio gaunam po 35 — 40 $000.

Siunčiu p. Redaktoriui linkėjimus ir savo bei sāvo draugų pinigus už «Lietuvio» prenumeratas 1938 metams. Viso gero!

P. Janušauskas.

.....Gaila ir liūdna, bet prisipažinsiu, kad ir šiuo kart Rio de Janeiro naujienos ne kokios. Man labai gaila, kad mūsų tautietis T. Mažeika gerokai apsileido. Mes tikėjomės, kad jis vis kils ir po metų kitų bus tikra Rio de Janeiro teatro žvaigždė. Bet aš dar nenustoju vilties, kai sutiksiu, reikės gerai išbarti, gal dar pasitaisys...

Dabar pas mus veik kasdien miršta po kelis žmones nuo karščio. Vidurdieniais dirbti tiesiog nepakenčiama, sunkias paskutinis prakaito lašelis. Visas išganymas — jūra.

Prisiunčiu pinigus už praeitų ir šių metų «Lietuvio» prenumeratą...

Liepinis.

....Prezidento Getulio yra Parana-Panemos linijos gelžkelio stotis. Į rytus tęsiasi aukštuma. Žemė tinka kavai. Čia gyvena stambūs ūkininkai, kurie ir veda kavos ūkius. Į vakarus nuo Prez. Getulio tęsiasi žemumos. Žemė čia kavai netinka, bet gerai tinka smulkiam ūkiui. Apie miestelį žemė priklauso stambiems žemvaldžiams. Už kelių kilometrų yra dvi žemės ūkio kolonijos, kuriose gyvena įvairių tautų žmonės. Kolonija Nova Varsovia apgyventa beveik vienų lenkų, tarp kurių gyvena kelios šeimos ir lietuvių. Yra ir mokykla. Anksčiau dirbo mokytojas lenkas, bet pastaraisiais metais jį pakeitė brazilas. Šia mokyklą lanko ir trys lietuviukai. Kitoje fazendoje kuri vad. S. Miguel ir už pirmąją yra daug didesnė, gyvena daug rusų, besarabų, lenkų, ukrainiečių, o lietuvių taip pat tik kelios šeimynos. S. Miguel yra dvi mokyklos. Jas lanko ir lietuviukai. Mokyklų atžvilgiu skųstis negalime, tik labai liūdna, kad lietuvių vaikams nėra kur pasimokyti savo tėvų kalbos. Visa laimė, kad dar gauname «Lietuvį» su «Mažųjų Pasaulių», kurį ir mes ir mūsų vaikučiai taip mielai skaitom.

Bendrai apie lietuvius parašysiu kitą kart. Sudiev.

Su pagarba — J. Ūk.

....Iš kart, kai patekau į Matto Grosso, buvo nejauku. Sausros nurudinti laukai ir paupių miškai atrodė lyg sustingę. Vėliau pripratau prie tos pasenusios žalumos. Dirbau fazendoje, ganiau gyvulius. Kartą mėginau net aukso ir deimantų ieškoti, bet greit atkandau dantis. Pasisakysiu, kad laukiniu tapti nenoriu...

Dabar gyvenu Agua Clara. Dirbu prie statybos darbų, bet kiek susitaupęs žadu imtis prekybos. Prieš mėnesį laiko pasiunčiau pinigus už «Lietuvį» 1938 m. Laikraštį jau gavau, bet apie pinigų gavimą nieko dar nepranešat. Aš noriu dalyvauti dovanų laimėjime, gal laimėsiu kokią gražią knygą. Tad patikrinkit ar pinigai jau gauti.

Su «Lietuviu» nesiskiriantis

Ig. M-kis.

St. Vancevičius.

Argentinos lietuviai.

(Tąsa iš 5 nr.)

ARGENTINOS LIETUVIŲ SPAUDA.

Kaip visur, taip ir Argentinos lietuvių kolonijoj labai svarbų vaidmenį vaidina lietuvių spauda. Spauda Argentinos lietuviai gali pasigirti prieš mus. Jie turi net šešis lietuviškus savaitraščius, būtent: «Išvien», «Argentinos Lietuvių Balsas», «Švyturys», «Momentas», «Pietų Amerikos Lietuvių Žinios» ir «Darbininkų Tiesa». Retkarčiais dar pasirodo dvisa vaitinis komunistinis laikraštėlis, kuris išeina slapta. Argentinos lietuviai skaito, palyginamai, daugiau lietuviškus laikraščius, negu Brazilijoj. Jų ir laikraščiai didesni, gražesni, (žinoma, ne visi), spausdinami ant gero popieriaus, bet už tai ir žymiai brangesni. Spaudoje, kaip ir pas mus, nuolat aina aštri polemika. Kartais ji sušvelnėja, kartais vėl įgauna aštrų pobūdį ir nekultūringą toną.

Šiek tiek apie kiekvieną laikraštį atskirai. «Išvien» leidžia ir redaguoja žinomas rašytojas ir žurnalistas Matas Šalčius. Laikraštis išeina 8 puslapių, didelio formato. Paduoda daug žinių iš Lietuvos, viso pasaulio ir gana objektyviai nušviečiai vietos lietuvių gyvenimą. Laikraštis skaitomas labai plačiai ir skaitomas vienu iš rimčiausių lietuviškų savaitraščių Argentinoje. Laikraštis nepartinis, panašios lietuviškos krypties, kaip ir mūsiškis «Lietuvis». Laikraštis neatstovauja jokiai lietuvių organizacijai, bet palaiko glaudžius santykius su Susivienijimu, tautininkais, ekonomine draugija ir kitomis lietuvių organizacijomis.

«Argentinos Lietuvių Balsą» leidžia, kaip ir pas mus Uckus «Aidą», buvęs batsiuvis (koks supuolimas; Red.) P. Ožinskas, o redaguoja, manau daug kam žinomas ir girdėtas Brazilijoj K. Norkus. «Balsas» yra bene plačiausiai skaitomas Argentinoje. Tai savotiškas biznierių žmonių laikraštis, savo kryptimi panašus į Uckaus «Aidą», tačiau daug geriau, rimčiau ir gudriau vedamas.

(B. d.)

Kur būna 70 laipsnių šalčio.

Jeigu kurią nors žiemą mūsų krašte gyvasis sidabras pasiekia termometro brūkšnelį žemiau nulio, visi imame šaukti, kad užėjo nepaprastai baisūs šalčiai. Tokiais atsitikimais prisimename net Sibirą, nurodydami, jog vargu ar šalčiau esama ir ten. Penkiolika laipsnių salčio yra jau šis tas, tačiau tokį šaltį lyginti su Sibiro šalčiais dar negalima. Papras tai žiemą Sibire būna 30—40 laipsnių, o dažnai ir 60 arba 70 laipsnių šalčio. Kaip atrodo toks šaltis, jo nepatyrusieji gali apysunkiai įsivaizduoti.

Nereikia tačiau manyti, kad taip baisiai šalta yra visame Sibire. Šalčiai pasiekia 70 laipsnių tik Sibiro šiaurėje. Pati šiaurinė Sibiro sritis yra apklota sniegu ir ledynais. Čia neauga jokie augalai, o tik sausos samanos ir kerpės. Einant į pietus, pamažu jau galima užtikti šiokius tokius augalėlius — sukrypusius, bailiai iš sniego kyšančius medeliūkščius. Dar labiau į pietus prasideda Sibiro miškai jau kaip reikiant.

Dėl nepaprastų šalčių, pasitaikančių šiaurinėje Sibiro dalyje, atrodo, negali ten gyventi nė vienas žmogus. O iš tikrųjų tačiau yra apgyventos ir pačios šiaurinės sritys, žinoma, tik labai retai. Ten gyvena tunguzai, ostiakai, jugagirai, jakutai, čukčai ir kitos tautelės. Savaime aišku, jų gyvenimas nėra lengvas. Sniegynai, ledynai, pūgos, šalčiai, ilgos naktys ir trumpos dienos nėra malonūs dalykai. Tačiau gyventojai su viskuo yra apsipratę ir savo būkle nesiskundžia.

Sibire vasaros ir žiemos keičiasi nepaprastai staigiai — nei pavasario, nei rudens ten nėra. Kai greitai ima tirpti sniegas, kai patvinsta upės ir, baisiai kriokdamos viską su savimi neša, aišku būna, kad jau už savaitės ar kitos bus vasara. Tuo tarpu rudenį, kai sniegas baigia ištirpti kalnų viršūnėse ir kai staiga šalna pakerpa augalus, niekas neabejoja, kad ateina žiema.

Labiau šiaurėje, kur teauga sukrypę, menkučiai augalai, žmonės gyvena iš ledo gabalų sumūrytose trobelėse. Gali atrodyti, kad tokiose trobelėse gyventi šaltoka, bet tai netiesa. Teisybė, nepaprastai šilta jose nėra, bet ir šalčio netenka kęsti. Trobelių vidus paprastai yra išklotas šiltais kailiais. Be to, ir žmonės turi pasirūpinę pakankamai šiltų kailių, kuriuose lindint, šaltis jau nieko nebejstengia padaryti. Pagaliau trobelėse būna kūrenama dar ugnis, kuri taip pat šildo.

Visi šiaurės Sibiro srities gyventojai verčiasi medžiokle ir žvejyba. Apie pasaulį įvairias valstybių santvarkas, apie socialinius klausimus jie neturi nė jokio supratimo. Jie rūpinasi tiktai maistu ir gyvena ramiai,

Lietuvos miesto vaizdas.

nepažindami nė menkiausių civilizacijos prašmatnumų. Gal būt, pakeltų galvas kai kada ir jie, jei su kitomis vietomis turėtų susisiekimą. Tačiau ten nėra nei geležinkelių, nei vieškelių, nei žmoniškų takų. Nenuos tabu tąd, kad kai kurie gyventojai mano, jog juos dar tebevaldo caras.

Šiaurės Sibiro kai kurie plotai yra laikomi šalčiausiomis vietomis mūsų žemėje.

Stalius be kojų ir be rankų.

Viename nedideliame Prancūzijos miestely gyvena vyras, vardu Pierre Mathieu (Petras Matjė), kuris neturi nei rankų, nei kojų, ir vis dėlto jis užsiima staliaus amatu. Ir Matjė yra ne tik koks stalius, bet vienas geriausiųjų Prancūzijoje. Žmonėms tai sukelta didžiausio įdomumo — ir Matjė yra pats garsiausias vyras visoje apylinkėje.

Petras Matjė šiuo laiku yra jau 58-rių metų amžiaus. Jis gimė be kojų ir be rankų, ir gydytojas, buvęs prie jo gimimo, pareiškė, kad pats ilgiausias vaiko amžius galįs būti — 14 dienų. Bet išėjo visai kitaip: šiandien anas gydytojas jau senai guli po žemėmis, o Petras Matjė gyvena sveikų sveikutėlis. Jis yra labai linksmas žmogus, visuomet juokauja ir, atrodo, gyvenimu yra pilniausiai patenkintas. Liksmumu ir pasitenkinimu Petrui Matjė negali prilygti tūkstančiai sveikiausių žmonių, kurie niekuo nėra nuskriausti ir gyvenimu, atrodo, tik džiaugtis turėtų.

Petras Matjė, žmogus be kojų ir be rankų, yra stalius. Tai skamba neįtikėtinai. Tačiau tai yra tikra tiesa. Žinoma, Matjė nedirba kokius didžiulius daiktus, nestato namų, tačiau nedidelius daiktelius, jis kuo puikiausiai padaro. Jam yra padarytas atitinkamas stalas, prie kurio jis „stovi" ar „sėdi" ant atitinkamos, minkštos kedės. Ant stalo yra sudėti įrankiai įrankėliai, kuriuos jis vartoja dantimis. Matjė dirba daugiausia įvairius žaislelius vaikams. Žmonės užsakymus jam duoda ne todėl kad nori jam, kaip kokiam vargšui, padėti, visai ne—užsakymus jam duoda todėl, kad jis kuo puikiausiai atlieka, kad jo dirbtieji daikteliai pasižymi meniškumu ir puikiu darbu.

Kai jo paklausiama, kodėl jis pasirinko sau tokį amatą, jis atsako kad jis negalėjęs sulaužyti savo šeimos tradicijų: esą, nuo neatmenamų laikų jo giminės (jo tėvas, tėvo tėvas ir t. t.) užsiimdavę tuo amatu, tai tą amatą pasirinkęs ir jis sau.

Įdomu tai, kad P. Matjė iš savo amato puikiausiai pragyvena ne tik pats, bet dar išlaiko ir abu senučius savo tėvus. Matjė gali būti darbštumo pavyzdys visiems: nuo ankstaus ryto iki vėlaus vakaro praleidžia jis dieną savo darbo kambarėly prie darbo stalo. Tiktai kartais vakare jis „išeina" pasivaikščioti — vežimėlių pasivažinėti.

Petras Matjė — labai protingas vyras. Kai su juo pasikalbi, tai tuoj gali išsitikinti, kad turi reikalo su prasilavinusiu, gabiu žmogum.

Taigi, žmogus be kojų ir be rankų, sugeba dirbti įvairius dailidės darbus.

Todėl Petras Matjė yra garsus ne tik savo apylinkėje, bet ir visoje Prancūzijoje ir net už jos sienų.

Geležinkelio stoties semaforistas -- 13 vaikų tėvas.

Gausiugų šeimų, turinčių daugiau kaip 10 vaikų, Lietuvoje pasitaiko ne tik pas ūkininkus, bet ir pas valstybės tarnautojus. Vieną kartą jau buvome nurodę paštininką, turintį 14 vaikų šeimą, o dabar nurodysime kitą, taip pat valstybės tarnautojo, gausią šeimą. Tai yra Kaišiadorių geležinkelio stoties semaforisto Vaclovo Zakarerevičiaus šeima. Pažymėtina, kad šio kuklaus IV kategorijos tarnautojo žmona Emilija Zakarevičienė - Gutavičiūtė laukia jau ir keturioliktojo kūdikio, iš kurių be laukiamojo gyvena ir yra sveiki 10 vaikų: Alfonsas — 19 metų amž., Jonas — 18 m., Antanas — miręs, Antaniną — 16, Genė — mirusi, Vladislava — 13, Jadvyga — 12, Genovaitė — mirusi, Danutė — 9, Algirdas — 6, Albinas — 5, Krotyna — 3 ir Pranas — 2 metų amžiaus.

Vyresnysis Zakarevičiaus sūnus Alfonsas dabar tarnauja kariuomenėje savanoriu, o antrasis, Jonas jau yra vedęs ir augina dukterį, kuri amžiumi bus vyresnė už savo būsimas tetas ir dėdes, kas labai retai pasitaiko. Vaclovas Zakarevičius dabar yra 41 m. amž., o jo žmona — 38 m. amž. Abu tėvai yra sveiki ir tvirti.

Feljetonas.

Pietūs Ministerijoj.

Klumočija Dėdė Mikas.

Tai buvo dar prieš du mėnesius. Vieną pėtnyčios pavakarę prieš pat paleisiant iš dirbtuvės aš pajutau pranašingą stuksėjimą; stukt, stukt, stukt ir kad ims stukčioti, kad ims mušti — maniau, kad ir šonkauliai į šipulius subyrės. Tik jūs nepamanykite, kad mane kumščiavo žmoną arba meisteris už sudeginimą penkių kilų naujos geležies. Visai ne. Mane mušė mano paties locna širdis, braziliškai sakant, coração. O ta mano širdis tai jau tikra cigonė. Ji man visas mano laimes ir nelaimes išvarožina ir taip aiškiai, kad rodosi iš raš to skaito... Jei prieš laimę, na sakysim prieš pagamentą, ji pradeda mūšti iš kairės į dešinę ir labai iš lėto. Na o prieš nelaimę tai kad trenks iš dešinės į kairę, kad net šonkauliai dreba. Bet kadangi aš apart pagamento kitokios laimės nuo pat mano veseilės jau nebesutinku, tai ji taip ir stuksi daugiausia vis iš dešinės į kairę.

Taigi, sakau, mano širdis dirbtuvėj tik stukt. Einant namo vėl stukt. Ir vis iš dešinės į kairę.

— Na, Mikeli — pamaniau sau — tave ir vėl ištiks kokie nors pripotkai. Ar tik nebus vėl tie Maižiešiai tau kokį šposą iškrėtę. Bet tuščia jų, juk aš prie tų visų nelaimių jau pripratau, lyg Jankelio arklys prie botago. — Taip pamanęs nusispioviau į bruką ir, nebodamas smarkaus širdies stuksėjimo, užtraukiau savo įprastą dainelę:

«Bėda prie bėdos, vargs prie [vargelio
Svetimoj šalelėj už vandenėlių.
Dirbdinsiu tiltelį aš per mareles,
Grįšiu į Tėvynę pas giminėles...

Bet vos tik kambario duris pravėriau, mano daina nutrūko, lyg Klymo šuniui žadas. Ir kur tau nenutrūks! Dievuliau, nagi mano Agota, kuri anksčiau veik kasdien mane su šluota vanodavo ir verkt neduodavo, dabar pati dribso ant lovos į padušką įsikniaubusi ir net pasikukčiodama verkia.

— Kas yra, Agočiuk, ko verki? Ar bliūdą sudaužei? Tuščia jo, neverk, dūšyt... Rytoj pagamentas, nusipirksime naują, tas jau šukėtas ir buvo... Neverk, brangioji, nusiramink. Sudužo, sudužo, ką gi padarysi, jau nebesulipdysi, bet ar verta taip kankintis dėl to molinio padaro? — Emiausi visokiais būdais raminti yerkiančią žmoną, bet kuo aš ją daugiau maldžiau, tuo ji labiau verkė. Savo riksmu ji išbudino ir miegančią Uršulytą. Ši nutarė mamai nepasiduoti ir abidvi lenktyniuodamos laidė savo kakarines. Sugraudintas tokio nelaukto šeimyninio koncerto jau ir aš buvau betempiąs savo baritoną, bet tą akimirksnį pastebėjau ant stalo gulintį didelį konvertą su daugybe visokių pečėčių, tad susivaldžiau ir griebiausi skaityti.

Aš tuoj pamaniau, kad bus kas nors miręs iš Agotos giminių likusių Lietuvoje, nes kitaip ko ji vargšelė verktų? Bet, ištraukęs iš atplėšto konverto pluoštą popierių, aiškiai pamačiau, kad čia jau ne paprasta uošvės gromata, bet kazionas pakietas... Skaitau, vyručiai, ir savo akimis nepaties ministerio griežtas įsakymas — bezprimien — ryt anksti išvykti tiesiog į ministeriją pasiaiškinti.

Aš nusiėmiau akuliorius, gerai nušluosčiau ir vėl skaitau. Na ir vėl ta pati šipkartė, tie patys dokumentai ir tas pats griežtas paties ministerio įsakymas... Vadinas, rytoj, anksti...

— Na, Mikeli, sakau, jau tur būt čia bus galas visoms tavo bėdom ir nelaimėms, o kartu ir tau pačiam? Ir kagi bloga aš jam — tam ministrui padariau? Ir apie ką aš turiu jam pasiaiškinti? Pražuvau, visai pražuvau...

Ir dar kartą mėginau paleisti savo baritoną, bet pasirodo, kad tas ministras Kaune būdamas taip užkišo man gerklę, kad mano baritonas anei krust... O tuo tarpu nurimo du krytė ir žmona. Ji apsišluosčiusi ašaras pradėjo ir mane raminti.

— Nenusimink, sako, tėvai. Juk ne ant vainos važiuosi. Nuvažiavęs pasakysi tam ponui ministrui, kad nieko nematei, nieko nežinai ir vėl sugrįši. Tik palik įgaliavimą, kad aš galėčiau paimti tavo pagamentą. Gal mudviem su Uršyte ir pakaks kol tu sugrįši.

(b. d.)

TIK «LIETUVĮ» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI

Motinos ašara išgelbėjo no gyvo sûnaus palaidojimo.

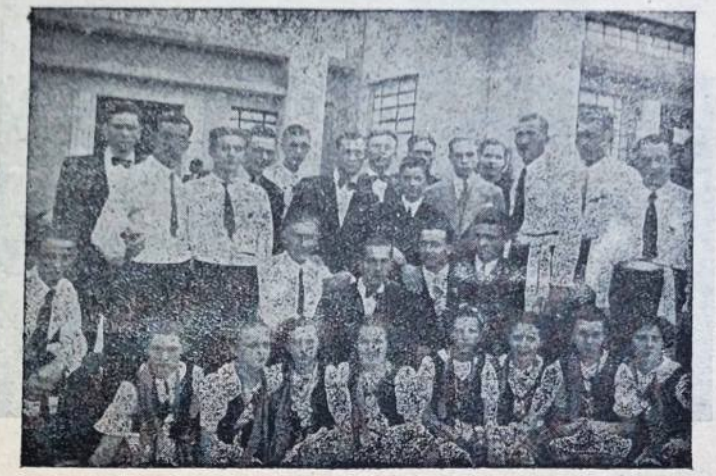
Nepersenai Bulgarijoje įvyko šiurpus ir graudus nuotykis. Vosylis Morbejus su sûnumi Borisu vieną dieną netolimame miške leido nuo kelmų medžius. Abu ûkininkai, ir miško kirtimo darbas jiedviem nebebuvo pirmiena. Leidžiant vieną didelį medį ir šiam įsipainiojus į šaliminių medžių šakas, milžinas krito truputį ne į tą šoną. Atkampi šaka pataikė nespėjusiam pasitraukti Borisui Morbejui. Jaunuolis sukrito į gilų sniegą. Tėvas, aišku, skubiausiai puolė sûnaus gelbėti. Jis tuoj nukapojo nelemtą šaką ir iš po jos apačios ištraukė vaikiną. Šis, matyti gavo smarkų smûgį, nes neberodė jokių gyvybės žymių. Matydamas tai, tėvas parskubėjo namo arklių. Sugrįžęs su vežimu įsivertė vaiką ir pardûmė namo. Dabar parvežė felčerį (gydytojo gyventa labai toli), kuris vaikiną pripažino mirusiu. Jokios žaizdos ar kaulo lûžimo nerasta. Buvo tik galvos sutrenkimo žymių... Nieko kito nebeliko, kaip laidojimas. Jaunas, tvirtas 20 m. amžiaus jaunuolis atsidûrė karste. Prasidėjo šermenų giesmės, susirinko apylinkės žmonės. Motina savo Borisą nepaprastai mylėjo. Ji niekaip negalėjo susigyventi su mintimi, kad jos mylimiausias kûdikis būtų miręs. Laidotuvių vakarą ir visą antrą pusdienį ji tik klaikiai raudodama garbstė savo vaikelį. Kai atėjo dvasininkas ir susirinkęs choras užgiedojo išlydėjimo giesmę, motina atsisveikindama prilipo prie mirusiojo lûpų. Ji jau be žodžių raudodama žiûrėjo į vaikino veidą. Ir jos ašara nuriedėjo tiesiai ant mirusiojo kairės akies. Bejegė motina, liûdną išlydėjimo himną begiedant, tebežvelgė į mylimo kûdikio veidą... Staiga, jai pasirodė, kad kairies vokas sujudėjo. Moteris sušuko „Jis gyvas!..“ ir apalpo. Visi puolė prie „mirusiojo“. Tikrai, jo kairioji akis buvo plačiai atmerkta, o lėliukė gyvai į visas puses sukinėjosi... Būta ir siaubo... Tuojau jaunuolis imta gaivinti. Jau po 7 minučių pradėjo vėl plakti jo širdis ir vis tankiau. Jis pramerkė akis ir paskendo į gilų miegą...

Dabar jaunuolis visai sveikas, tik jaučia galvoje lûžesį. Gydytojai tvirtina ir tai netrukus praeisiant. Žmogus pasipasakojo visą pergyventą atsitikimą. Trenkus medžio šakai jam viskas aptemę... Netrukus jis pajautęs šaltį, bet negalėjęs nei pajudėti, nei sušukti. Kaip jį tėvas kėlė į roges, kaip vežė namo ir felčerio apžiûrėjimą jis visai sąmoningai jautęs. Kai jis pasakė — baigta, jis miręs vietoje — nepaprastas siaubas jį visą surakinęs. O apie klaikius pergyvenimus atsidûrus karste, vyras tik virpėdamas tekalba.

Užsienio spauda aiškina, kad į vaikino akį krîtusi motinos ašara buvusi to nelaimingo atsitikimo laimingos pabaigos svarbiausia priežastis.

1.100 pietų per 10 minučių.

Viename Londono priemiestyje geležinkelio tarnautojams ir darbininkams pastatydinta nauja užkandinė. Naujosios valgyklos įrengimai tokie tobuli ir modernûs, kad per 10 minučių joje išduodama 1.100 pietų. Tos geležiokeliečių valgyklds statyba kainavusi 20.000 svarų sterlingų.

Viltiečiai ir lituaniečiai vynuogių šventėje Jundiahy.

300 metų, kai Europa geria kavą.

Šiais 1938 m. sueina 300 metų kai Europa pradėjo gerti kavą. Kakurie užsienių laikraščiai pradėjo ginčytis, kur Europoje galėjo būti išgertas pirmasis kavos puodukas. Žinoma tą faktą gana sunku bus tiksliai nustatyti. Tik viena aišku, kad pirmasis kavos maišas į Europą atvežtas 1638 metais.

Pradžioje naujasis gėrimas neturėjo pasisekimo. Jį pamėgusius vadino keistuoliais. Maž daug po 40 metų, prancûzų karalius Liudvikas XIV vis dar vengęs ragauti tą „šlykščią juodą sunką“, o kai pagaliau paragavęs, susiraukęs ir pareiškęs, kad „ąžuolo gylių sunka turbût būtų gardesnė“.

Bet Voltairas kavą vadino „dievų gėrimu“. O mûsų laikais prancûzų rašytojas Georgas Duhamelis parašė, kad „žiemą, šaltą niûrų rytą, kavos puodelis, tai pietų saulės spindulys“.

Širdies veikimas.

Per minutę širdis plaka vidutiniškai septynios dešimts kartų, per valandą 4.200 kartų, per dieną 100. 800 kartų, per metus 36.792.000 kartų. Kiekvienu plakimu širdis varo apie 100 gramų kraujo, kuris kraujo apytakos indais bėga 0,45 m. per sekundę greitumu. Visas žmogaus kraujas pro širdį prabėga per 2—3 min. laiko.

Senelis paaukojo savo aki neregiui jaunikaičiui.

Nepaprasto pasiaukojimo pavyzdį parodė 68 metų amerikietis iš Niu Orleano. Tame mieste per nelaimę vienas 19 metų jaunuolis neteko akių. Atsirado jo draugas senukas, kuris pasiûlė vieną savo akį jaunuoliui, kad jis bėnt vieną aki turėtų ir galėtų matyti Dievo pasaulį. Jaunuolis senelio auką priėmė. Buvo padaryta skubi operacija ir iš senio kaktos išimtoji akis priauginta jaunuoliui. Geradaris senelis po operacijos išeidamas iš ligoninės pareiškė:

— Aš bûsiu labai laimingas, jei mano akis, kuri man tarnavo 68 metus, dabar galės suteikti džiaugsmo jam jaunam.

Operacija pavykusi. Jaunuolis puikiai matąs įoperuotąja akimi.

Kokie gyvuliai tebetar nauja anglų armijoje.

Anglai padarė sąrašą gyvulių, atliekančių „karinę prievolę“ jų armijoje. Pasirodo, kad, be 11.650 arklių ir 820 asilėnų, anglų kariuomenėje tarnauja buivolai ir asilai. Asilas „karinę prievolę“ atlieka Gibraltare ir vežioja iš kareivinių į skalbyklą skalbinius, o buivolas tempia šąšlavų vežimą šv. Mauricijaus saloje. Be to, atskiruose pulkuose galima užtikti juodų katinų, baltųjų ožkų, bežd žionių ir kitų gyvulių.

Drambliai - ugniagesiai...

Šiomis dienomis Belgijoje, Briuselio priemiestyje Pharbono cirkas rodė įvairius žvėris bei jų sugebėjimus. Dėl daugybės ir gerai išdresiruotų žvėrių cirko savininkas džiaugėsi geru pasisekimu. Vieno seanso metu žvėrių narvų pataipų skyriuje užkulisyje, dėl neišaiškintų priežasčių kilo gaisras. Cirko savininkas atsidûrė kritiškoje padėtyje: skelbti apie gaisrą gausingiems žiûrovams — reiškia sukelti paniką ar net ir nelaimę, nes būtų visuotinė bėgtis ir spûstis. O neskelbti negalėjo, nes narvus tesaugojo tik pora pasilikusių prižiûrėtojų, kurie negi galėjo gaisrą ûmai užgesyti arba bent lokalizuoti. Savininkas žaibo greitumu susiorien- savo pasinaudoti šešių turėtų Afrikos drambliių pagalba. Jis vienu akimirksniu atpalaidavo dramblius ir, privedęs prie vandens, parodė beprasidedančią įsigalėti ir plėstis ugnelę. Gyvuliai neįtikėtinai greitai suprato ir pradėjo veikti: švirkšti aukštyn vandenį... Dar nebuvo pasibaigęs cirko viduje numeris su keturiais Indijos tigrais, vos 12—15 min. drambliai ugnį buvo jau visai užlieję ir galutinai pašalinę gaisro pavojų.

Tik po to cirko žiûrovai sužinojo apie jiems grėgusį pavojų. Išvestus į sceną dramblius „ugniagesius“ visa didelė minia sutiko su dideliu entuziazmu.

Japonai pulsią baltąją rasę.

Neseniai Japonijos vidaus reik. ministeris admirolas Suecugu padarė pareiškimų, kurie verti dėmesio.

Japonija esanti pasiryžusi pasiekti visos Kinijos protektoriatą. Tai esąs Japonijos pirmas uždavinys jos didžiulėje Azijos programoje. Tuo tikslu bûsianti atskirta Pietų Kinija nuo Šiaurės Kinijos. Ministeris pareiškė, kad Japonija, ir visas kitas pasaulis, dabar gyvenąs, gal bût, svarbiausią momentą. Tai yra tas laikotarpis, kai Japonija savo ypatingos misijos vedama, žengia išlaisvinti geltonąją rasę iš baltosios rasės viršenybės. Esąs galimas dalykas, kad Japonija uo keliu eidama turėsianti susidurti su kitais, bet geltonoji rasė pagaliau nugalėsiati baltąją.

Esą tame kare japonams pirmiausia teksią susidurti su Anglija, kuri vis dar beprasmiškai visaip trukdo japonų žygį Kinijoj. Po Anglijos atei sianti eilė ir Amerikai.

Prancûzų spauda priduria, kad iš tų žodžių matyti, jog japonai ruošiasi kariauti su visu pasauliu ir drauge - asijuokia iš vokiečių ir italų, kad jie tokiu atveju turėsią pereiti į geltonąją rasę.

Išėjo Naujas „Mažųjų Pasaulis“.

Reikalaukite visuose kioskuose, pas lietuviškų laikraščių išnešiotojus ir „Lietuvio“ redakcijoj. Tai gražiausias ir įdomiausias Pietų Amerikos lietuvių laikraštis — revista, kurį pamėgo ne tik vaikai, bet ir suaugusieji. Į užsienius ir interiorą siuntinėjamas gražiuose vokuose. Adresas: Rua Bandeirantes 474, Caixa postal 1764. S. Paulo.

Tas labai nuskriaus savo mažuosius, kuris nenupirks Jiems 4-5 Nr. «MAŽŲJŲ PASAULIS». Šio num. kaina 0$800. Norint, kad pasiųstume į užsienį reikia mokėti dvigubai.

Red. ir Administracija.

Lietuviai.

Pasinaudokite sklypų išpardavimu VILLA LUCIA, Villa Prudente priemiesčio srityje, kur greitu laiku bus statoma Lietuvių Amatų Mokyklą.

Sklypai ilgalaikiam išsimokėjimui geriausiomis sąlygomis. Duodame medžiagą namų statybai.

Mėnesiniai mokėjimai po 30$000.

CENTRALINĖ RAŠTINĖ A. FELMANAS (savininkas) PRAÇA DA SÉ, 39 SOB.

SKUBĖKITE SIUSTI PINIGUS UŽ «LIETUVIO» PRENUMERATĄ 1938 METAMS.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išieškavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va[illegible]traktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 2. Telef. 2-6255

Pašalina visas kliūtis juridinėje srity. Kas turite reikalą brazilų įstaigo se, kreipkitės į advoką De Thimé. Daro dokumentų vertimus į interiora, pri siunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Daktaras
A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
Ladeira Porto Geral 12 sobr.
(kampas Boa Vista ir 25 d Março)
2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

PAVIENIAIS NUMERIAIS „LIETUVIS“ PARDAVINĖJAMAS

SÃO PAULO:

Luz stoties kioske.
Prie centralinio pašto laiptų ir kampo.
Largo da Sé prie laikrodžio ir bondžių st.
Bom Retiro — Juozo Baužio krautuvėje, Josė Paulino vaistinėje, Genevičiaus krautuvėje, Silva Pinto laikraščių kioske, prie Luz tilto kioske, Sorocabana st. kioske ir redakc. rua Bandeirantes 474.
Moóca — rua da Moóca ir av. Paes de Barros laikraščių kioske, V. Rozenbergo krautuvėje ir pas J. Balčiūną.
Villa Zelina — Vygelio krautuvėje ir pas išnešiotojus.
Villa Anastazio — Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. Lapos kioske.
SANTOS MIESTE — Stoties kioske.
RIO DE JANERO — pas Ramanauskus, rua Bella 130, „Vilnies“ s-goje, Maua — Leopoldina st. kioske, Largo da Lapa ir Av. Mem de Sá kampo laikraščių kioske.

Be to, daugelyje vietų laikraščių išnešiotojai „Lietuvį“ pristato į namus. Kur tik yra būrelis lietuvių, reikalaukite knygynuose, krautuvėse ir kioskuose, kad platintų „Lietuvį“.

Pats skaityk, duok kitam pasiskaityti ir patark visiems užsiprenumeruoti įdomiausią ir rimčiausią Brazilijos lietuvių laikraštį „Lietuvį“!

Red. ir Adm.

Skilvis ir Kepenys

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma be operacijos. Įvairios moterų ligos gydomos irgi be operacijos, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas DR. PAULO LICCIARDI, Santa Casa gydytoją ir chirurgą.

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Rezidencia ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro).
Tel.: 5-4175 — São Paulo.
PASTABA. Vyksta namus bile valandą dieną ir nakt

RŪKYTOJŲ DĖMESIUI

Charutaria Trapani ant Praça do Correio Nr. 54, São Paulo, siūlo 1 kilogramą (apie 1000 štukų aromatiškų ir silpnų cigariečių tik už 10$000.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

* * *

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO“
Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 447 (sen n.111)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS
JOŠE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba si dabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5$000. Atidaryta dieną ir nakti. —

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Astrida	29.	1	38.
Jos. Charlotte	28.	2	38.

Kainos pigios.

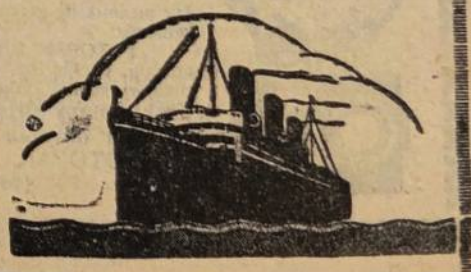
Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banko. Kalbame lietuviškai
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

BRAZILIJOS LIETUVIŲ AERO KLUBO KURSANTŲ ŽINIAI.

Šių met. vasario mėn. 6 d. Maironio mokykloje (Parque das Naçoes) bus dedami apkaustymai atatomam planeriui. Kursantai privalo dalyvauti visi.

Išvykus p. Andriui Draugeliui, sklandymui mokinti pakviestas iš São Paulo planeristų klubo prityręs instruktorius.

Dėl oro sąlygų sklandymas bus pradėtas šių met. kovo mėn. pabaigoje.

B. L. A. K. Valdyba.

Lietuvoje karinę prievolę turės atlikti ir kunigai?...

Seiman jau įneštas apsvarstyti naujos Lietuvos Valstybės Konstitucijos projektas. Tame projekte aiškiai pabrėžiamas Tautos Vado autoritetas ir ypatingos valdymo teisės. Tautos Vadas, kaip Respublikos prezidentas bus perrenkamas kas septyneri metai.

Kiti svarbûs ir įdomûs paragrafai, kurie normuoja civilinės valdžios santykius su bažnyčia. Paskelbus šią Konstituciją bažnyčia, tikriau sakant, kunigija savo civiluose veiksmuose turės pilnai pasiduoti valstybinės valdžios kontrolei. Tuo bûdu nors dalinai bus sudraustas ir Lietuvos kunigų kišimasis į ne savo reikalus, per kuriuos dažnai apleidžia ir tiesiogines dvasiškių pareigas. Be to, kaip visi kiti Lietuvos piliečiai, taip ir kunigai turės tarnauti ir kariuomenėj...

Lietuvos sostinė -- Vilnius.

Ir naujojoj Lietuvos Konstitucijoj bus pažymėta, kad Lietuvos sostinė yra Vilnius. Tuo bûdu Tautinė Lietuvos Vyriausybė dar kartą skelbia visam pasauliui, kad Vilniaus Lietuva niekumet neišsižadės. Iš to galima spręsti, kad Vilniaus vadavimo akcija jau artimoje ateityje bus labai sustiprinta.

ŠALTKALVIS IŠRADĖJAS.

Šaltkalvis Jakubauskas Šiauliuose išrado ir padirbo vandens siurblį, kuris be jokios pašalinės jėgos paduoda vandenį į bet kurį aukštą. Savo išradima jis mano parduoti kokiai firmai, kuri masiniu bûdu gamintų tokius siurblius. Juos pardavinėti esą bûtų galima po 200—250 lt. Kadangi išradimas turi didelę praktišką vertę, tai ir firma ir išradėjas galės pralobti.

SMARKIAI DIDĖJA U. S. A. PIENO IR GELEŽIES EKSPORTAS.

Prekybos Departamentas skelbia, kad pernai metais geležies ir plieno eksportas iš U. S. A. į Pietų Amerikos valstybes pasiekė 398.000 to, o 1936 m. tesiekė tik 329.000 to. Daugiausia plieno ir geležies perka Brazilija ir Meksika. Bet daugiausia geležies ir plieno perka Tolimųjų Rytų šalys, kurios kariauja ir daro dar didesnius kariškus pasiruošimus. Tik Japonija, kuri 1936 m. U. S. A. geležies ir plieno įsivežė vos 54.000 to, pernai tą skaičių padidino net iki 879.000 tonų.

KRITIŠKOS DIENOS ŠIAURĖS AŠYGALYJE.

Sovietų įrengtą Šiaurės ašigalio mokslinių tyrinėjimų stotį ištiko didelės nelaimės. Didžiulė lytis, ant kurios gyveno mokslininkai, po smarkių audrų suskilo. Ekspedicijos vadas Papeninas su kitais trims dalyviais per radijo paskutinį kartą pranešė, kad jie pabėgo į 300 m. ilgio ir 200 m. pločio ledo iškyšulį ir stengiasi išgelbėti maisto atsargą ir stoties įrengimus. Daugiau žinių tuo tarpu nėra, nes nutrauktas ir radijo susisiekimas.

Dabar Papenino ekspedicija randasi 74° 16 šiaurės platumo ir 16° 25 rytų ilgumo. SSSR vyriausybė susirûpino skubia pagelba. Ledlaužis „Taimyr" jau plaukia iš Murmansko į Grenlandijos jûrą, bet dar tikimasi kad lėktuvai suras naujas didžiulės ledo lytis, į kurias bûtų galima perkelti mokslininkus ir visą Šiaurės ašygalio mokslinių tyrinėjimų stotį.

Trumpai iš Visur.

— Per 1937 metus dviem šimtams botanikos sodų įvairiose pasaulio kraštuose išsiųsta apie 10.000 maišelių visokių Lietuvoje augančių gėlių ir vaistingųjų augalų sėklos.

— BROKLYNE organizuojas naujas lietuvių choras. Jį remia Dariaus — Girėno Lituanicos klubas, Lietuvių Amerikos piliečių klûbas ir kelios kitos organizacijos. Vadovauja p. Strumskis.

— Kaune ir Virbaly įtaisytos vagonų dirbtuvės. Virbaly jau pagaminta šeši vagonai miško medžiagai vežti. Kauno dirbtuvėse gaminami dengti vagonai. Anksčiau visus vagonus tekdavo pirktis iš užsienio.

— Klaipėdos Laivininkystės Bendrovė nupirko nauja 1.600 to laivą, kuris yra jau vienuoliktas Lietuvos laivas.

— Šiemet Lietuvoje įvyks Pirmoji Tautinė Olimpijada, į kurią kviečiami viso pasaulio lietuviai. Olimpijadą globoti sutiko Respublikos Prez. Ant. Smetona.

— Pagal gruodžio mėn. 23 d. Maskvoje pasirašyta Lietuvos-SSSR prekybos sutartį abi šalys pasižadėjo užpirkimus padidinti 10 nuoš.

— Brazilijos atstovas Lietuvai snr. Galberto Anada nuolatos gyvens Helsinky, Suomijos sostinėje.

— Leidžiama dirbti ir sekmadieniais. Brazilijos Darbo ir Teisingumo Ministeriai išaiškino, kad darbininkų poilsio įstatymas nesustabdo darbo sekmadieniais. Darbo savaitė turi tik šešias dienas. Poilsui gali bût duodama bet kuri diena.

— Casa Verde rajone pasirodė šiltinė. Užregistruota apie 30 susirgimų. Ligos priežastis esanti netikusio vandens vartojimas. São Paulo viešosios sanitarijos įstaigos imasi priemonių šiltinei likviduoti. Casa Verde įsteigta sanitarijos ir dizenfekcijos punktai.

— Aukšti Valstybės valdininkai šiomis dienomis lanko interiorą, susipažįsta su žemės ûkiu ir sauskeliais. Norima pakelti žemės ûkio produkciją ir visas susisiekimo priemones pagerinti ir labiau pritaikyti eksporto reikalams.

— Italijos diktatoriaus Musollini sûnus Bronius Musoliniukas, kurį už pavykusį skridimą iš Italijos į Braziliją patsai tėvas pakėlė į kapitonus, teturi nepilnų 20 metų. Jis yra jauniausias kapitonas visoj Italijoj.

— Ateina žinių, kad Kinija iš užsienių gavo stambias pinigų sumas ir daugybę karo medžiagos. Japonai labai susirûpino, nes dabar kinai suorganizuosia rimtesnį pasipriešinimą.

MŪSŲ GIMINĖS, DRAUGAI IR PAŽĮSTAMI TROKŠTA ŽINIŲ IŠ BRAZILIJOS, O MES IŠ LIETUVOS, ŠIAURĖS AMERIKOS, ARGENTINOS, URUGVAJAUS...

TODĖL UŽPRENUMERUOKIME JIEMS «LIETUVĮ» IR PAPRAŠYKIME, KAD JIE UŽSAKYTŲ MUMS KURĮ NORS LAIKRAŠTĮ IŠ SAVO KRAŠTO!

«Lietuvio» Redakcija.

Brazilijos Lietuvių Aero skelbia visuomenės žiniai.

Aukavusių sąrašą pirmajam lėktuvui įsigyti.

(tąsa iš 5 nr.)

AUKŲ LAPAS Nr. 9

1.	Leonas Godliauskas	150$000
2.	Petras Palaikis	5$000
3.	Juozas Grižulis	5$000
4.	Antonio Jasinskas	5$000
5.	Nap. Godliauskas	10$000
6.	José Bendžius	10$000
7.	K. Perzinis	5$000
8.	T. B. Petroniai	20$000
9.	V. Gedrutis	2$500
10.	M. Varubuskas	2$500
11.	Simas Pasaulis	2$000
12.	Juozas Matuliauskas	5$000
13.	Feliksas Jakutis	1$000
14.	Jonas Grabliauskas	1$000
15.	Pedro Zabulionis	1$000
16.	Jonas Muralis	1$000
17.	Juozas Perednius	2$000
18.	Vincas Bubnys	1$300
19.	P. Šimonis	2$000
20.	J. Misiûnas	5$000
21.	Jonas Smalinskas	1$000
22.	B. Krislas	1$000
23.	K. Paukštys	3$000
24.	Petras Puida	1$000
25.	Kazys Matuzonis	20$000
26.	Kazys Matuzonis	80$000
27.	Juozas Turunas	5$000
28.	Armando Nisius	5$000
29.	Aleksandras Nisius	5$000
30.	Juozas Avlasevičius	2$000
31.	Francisco Solgueiro	10$000
32.	V. Godliauskas	10$000
	Viso:	400$000

P. F. Čemarka fondui paaukavo 100$000. Visiems tautiečiams, aukavusiems pirmajam lėktuvui įsigyti, B. L. Aero Klûbo valdyba reiškia nuoširdžią padėką.

Iš redakcijos krepšio...

— Dėl ko taip graudžiai verkia? „Sviesos" ir „Aido" redaktoriai po trumpos pertraukos vėl užtraukė graudžią giesmelę apie vieną mokytoją, kuris paskirtas vedėju, žinoma, su didesniu atlyginimu. Anksčiau verkė, kad nepakelia vedėju, o dabar — kad pakėlė. Dėl „Sviesos" redaktorių tai aišku: jie, iš pašaukimo bûdami nežinoti, atrodo, rauda dėl „pastaracinių" reikalų Villą Zeliną apleidusiose šeimose... Gi „Aido" ponai — jau priprato aniems tûravoti, o be to, vistik šiokia tokia proga ir savo kromeli pareklamuoti. Mat, yra sakoma: „Kas katinui uodegą pakels, jeigu pats nepasikels?"...

— „Šviesos" redaktoriai gailėdamies, kad niekas pas juos neužsakė mišių už nusisovusi a. a. Povilą Korsaką, š. m. 5 nr. rašo, kad bandeirantininkų rankos esančios suteptos jo krauju tik dėl to, kad „Lietuvis" be nuslėpimų parašė, jog visoki Maižiešiai (su Nalivaika priešaky) savo patarimais atvedė velioni i beviltišką padėti, apgavo ir paliko Dievo valiai ir nelaimingam jo paties likimui... Dabar jie rašo, kad velionio kraujas nuo jų sąžinės dėl to esąs nuvarvėjęs ant bandeirantininkų... Ką gi darys, žmonės ramina savo sąžinę, kaip išmano!

— Uko, Uko! Ar jau i· tu manęs išsižadi?... Praslinko jau linksmos dienelės, kada Konstantinas su vienu „daktaru" dažnai ir didaliais bokalais pylė alų i savo kubilini pilvą... Net svečiuose jiems asistuodavo keletas žydukų... Sypsojosi puikios perspektyvos... Bet — nelaimė! Adelino „daktarai" išsižada didelę garbę suteikiančių diplomų, o Konstantinas savo „Aido" 4 nr. bažijasi — nepažistu to pono ir gana! Kai mes gurkšnojom, aš tavęs per bonkas nemačiau...

„Krepšio" korespondentas praneša, kad „doutor" Adelino, kuris esąs labai susisielojęs dėl Konstantino petriško išsigynimo, dabar nuolat kartojąs: „Uku, Uku! Ar jau ir tu manęs išsižadi?..

„CENTRAS ATSAKO I KONSULO ATSAKYMA".

— „Centras nežino, kur baigiasi Konsulatas ir kur prasideda „lietuviški namai" ir „Lietuvio" redakcija...

— Centras nežino koks reikalas konsulo P. Gaučio ir koks A. Majaus kompetencijoj. — Paskaičius tokius nusiskundimu, gauni ispudi, ked to Centro vadai yra tikrai nelaimingi (bent jų protelio atžvilgiu!) ir kad netrukus jiems išaugs tikrai ilgos ilgos ausys...

BLOGOS ZINIOS IS KRAJAUS...

Mûsų kunigai per „Sviesą" verkia, kad nelemtas paštininkas (O, kad ji kur bala! — Kr. Red.) atnešęs laišką iš krajaus t. y. iš Kauno, kuriame esą prašomi Maižiešiai mokintis jau „Eisim broliukai namo, namo"... Prie jų prisidėsią legijonai, (kad davatkų, jie netvirtina), dar vienas ponaitis iš konsulato ir visi žygiuose jau nebe Maižiešių, o tame laiške nurodyta kryptimi...

SKAITYTOJU DĖMESIUI.

Pranešame visiems gerbiamiems skaitytojams, kad nuo gruodžio 1. dienos «Lietuvio» prenumeratą 1938 metams priimama šiuose vietose:

1. CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA rua Mauá, 207 (prie Luz stoties).
2. VILLA ZELINOJE pas p. Vagnerį ir Br. Šukevičių.
3. MOKOJE, VILLA ANASTAZIJOJE, VILLA BELOJE IR PARQUE DAS NAÇÕES pas vietos lietuvių mokyklų vedėjus.

AKYS — BRANGIAUSIAS JŪSŲ TURTAS

Saugokite jas. Siandien pat užeikite i FOTOPAN, kur nusipirksite geriausius, moderniškus akinius pigiausiomis kainomis.

FOTOPAN taip pat turi didžiausi pasirinkimą foto aparatų, visokių įrankių ir medžiagų fotografijai. Filmų ir stiklų ryškinimas, kopios ir t. t.

Kiekvienam klijentui, atėjusiam su šiuo skelbimu darome specialę 10% nuolaidą.

FOTOPAN, Avenida São João, 340
(prie centr. pašto)

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSJIEMS „LIETUVĮ" 1938 METAMS.